

TARBIYACHINING PEDAGOGIK FAOLIYATGA KREATIV YONDASHUVI

Feruza G'anisher qizi Xudoyberdiyeva

JDPI Maktabgacha ta'lim yo'nalishi 1-bosqich magistranti

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada kreativlikning mohiyati, shaxsda kreativlik sifatlarini rivojlantirishga ta'sir etuvchi ijtimoiy omillar, tarbiyachi pedagoglarning ta'lim-tarbiyaviy faoliyatga kreativ yondashuvi hamda kreativ o'qitishning metod va strategiyalari bayon etilgan.

Kalit so'zlar: ijtimoiy omil, kreativlik, pedagoglar, ta'lim-tarbiya, kreativ yondashuv, metod, strategiya, faoliyat, aqliy salohiyat.

ABSTRACT

This article describes the essence of creativity, social factors influencing the development of creative qualities in the individual, the creative approach of educators to educational activities and methods and strategies of creative teaching.

Keywords: social factor, creativity, educators, education, creative approach, method, strategy, activity, mental capacity.

KIRISH

Bugungi kunda jaxonning ilg'or mamlakatlari qatori respublikamizda ham ta'lim tizmini islox qilishga katta e'tibor berilmoqda. Bunday zamonaviy ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishlar, talim tizmining modernizatsiya qilinishi, uni tarkibiy jihatdan qayta qurish, ta'lim, fan, texnika va texnologiyalarning, iqtisodiyot va madaniyatning jaxon miqyosdagi zamonaviy yutuqlarini hisobga olgan holda ta'lim dasturlarini o'zgartirib, yangilab borishni ko'zda tutadi. Ta'lim muassasalarining bir turi sifatida maktabgacha ta'lim tashkiloti, bolalarning tarbiyasi, ta'limi, rivojlanishi va salomatligiga yaxshi yo'nalganligi bilan bog'liq umumiy xususiyatlarga ega. Shu asnoda tarbiyalanayotgan bolalarning yosh xususiyatlariga ko'ra maktabgacha ta'lim tashkiloti faoliyati boshqa ta'lim tashkilotlarida kechadigan pedagogik jarayonlardan jiddiy farq qiladi va bugungi kunda ushbu ta'lim turiga e'tibor kuchaytirilmoqda.

Muhtaram Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoyev o'zining "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz" kitobida: "O'z xalqiga fidoyi, biz

boshlagan ishlarni davom ettirishga qodir bo'lgan, har tomonlama yetuk rahbar oldida dolzarb vazifa – kelgusi avlodni komil inson qilib tarbiyalash vazifasi turibdi”- degan fikrni e'tirof etadilar. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojaatnomasida “ bola dunyoga kelganidan boshlab, unda aynan maktabgacha bo'lgan yoshda aqliy faollik oshadi, axloqiy- estetikva jismoniy xislatlar shakllanadi. Shu bois ham kelgusi yillarda maktabgacha ta'lim sohasini rivojlantirish borasidagi strategik maqsadimiz- bog'cha yoshidagi har bir bolani ushbu ta'lim yo'nalishi bilan to'liq qamrab olinishi uchun zarur sharoitlarni yaratishdan iborat. Kelgusi yil yakuni bilan maktabgacha ta'lim qamrovini 65%ga, 2023 yil oxirida esa 75% yetkazishimiz kerak” deya fikr bildirgan. Bundan tashqari Prezident SH. Mirziyoyevning 2019- yil 19- oktyabrdagi maktabgacha ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish masalalariga bag'ishlangan yig'ilishda ta'kidlaganlaridek: “Qaysi sohani olmaylik, biz zamonaviy yetuk kadrlarni tarbiyalamasdan turib biron bir o'zgarishga, farovon hayotga erisha olmaymiz. Bunda kadrlarni, millatning sog'lom genofondini tayyorlash, avvalo, maktabgacha ta'lim tizimidan boshlanadi”. Zamonaviy dunyoning innovatsiyalariga moslashish, doimiy yangilanuvchi jamiyat hayotiga mos yosh avlodni tayyorlash va uni zamon talablariga muvofiq takomillashtirish jarayonlarida faol ishtirok etish qobiliyatini rivojlantirish bugungi kunning asosiy vazifasi hisoblanadi va bunda pedagoglarning faolligi, ta'lim jarayoniga yangicha yondashuvi muhim ahamiyat kasb etadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimini tubdan isloh qilishda ta'lim jarayonning barcha shakllarini eng qulay va samarali holatda tashkil etish, ularni shaxs kamoloti maqsadlari tomon yo'naltirish, tarbiyalanuvchilarda dunyoqarash, qobiliyatni shakllantirish va ularda jamiyat uchun zarur bo'lgan faoliyatga moyillik uyg'otishdir. Pedagogning ko'p qirrali faoliyati va uning qobiliyati, ijodkor va fidoiy bo'lishi hamda shogirdlarni barkamol insonlar qilib tarbiyalash masalasi davlat siyosati darajasidagi dolzarb masalalardan biridir. Pedagogik mahoratga ega bo'lgan pedagog tarbiyadagi qiyinchiliklarni yengishga qodir bo'lgan nufuzli rahbar, o'sib kelayotgan yosh avlodning ma'naviy dunyosini tushuna oladigan, ularning tuyg'ularini his qila oladigan, ichki dunyosi nozik bo'lgan bola shaxsiga mohirlik bilan avaylab yondashadigan, donolik va ijodiy dadillik, ilmiy tahlil, xayol va fantaziya, chuqur ilmiy tafakkurga ega bo'lgan shaxslardir.

“**Kreativlik**” tushunchasi o'zida madaniy xilma-xillikni aks ettiradi.

G'arb

kishilari uchun kreativlik, umuman olganda, yangilik sanaladi.

Ular kreativlik negizida no'anaviylik, qiziquvchanlik, tasavvur, hazil-mutoyiba tuygusi va erkinlik mavjud bolishiga e'tiborni qaratadilar. Sharqliklar esa, aksincha, kreativlikni ezgulikning qayta tugilish jarayoni, deb tushunadilar. Garchi g'arblik vasharqliklarning kreativlik borasidagi qarashlari turlicha bo'lsa-da, biroq, har ikki madaniyat vakillari ham mazkur sifat va unga egalikni yuqori baholaydilar.

Kreativlikni: ijodga intilish, hayotga ijodiy yondashish, o'ziga doimiy tanqidiy nazar solish va tahlil etish deyish mumkun. Hozirgi zamon psixologiya vapedagogika lug'atlariga asoslanib o'qituvchining kreativligi deb uning fikirlaridagi sezgilaridagi, muloqotdagi, alohida faoliyat turidagi, ijodiy yondashish, bilish darajasi deb ta'riflash mumkun. Kreativlik insonda mavjud ma'lumotlarni qayta ishlab chiqarish va ularni cheksiz yangi modelini yaratishga javob beradi. Ta'lim sohasiga qo'yiladigan talablar orasida maktabgacha ta'lim tashkilotlari mutaxassislarining kasbiy va kreativ kompetentligini oshirish uchun qator chora- tadbirlar yo'lga qo'yilgan. Pedagog shaxsiga qo'yiladigan talab – eng avvalo o'z ustida izlanishlar olib borishidir. Shunday ekan, maktabgacha ta'lim tizimida eng muhim ehtiyoj maktabgacha ta'lim tashkiloti mutaxassislarining kasbiy yetukligi bilan birga kreativ kompetentligi hamdir.

NATIJARLAR

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'quv faoliyatining sifati o'quv jarayonini rejalashtirish, uni amalga oshirish, o'quv reja, dasturlarining mazmun mohiyati bilan, balki bolalarning olgan bilimlari, malaka va ko'nikmalari, mustaqil ravishda olgan bilimlari bilan bog'liq ta'lim natijasi sifati bilan belgilanmoqda. Har tomonlama taraqqiy etgan, aqlan va ma'nan barkamol, jismonan va ruhan tetik farzandlarni maktabgacha tarbiya tashkilotlarida kamol toptirish ahamiyati, Vatanimizning ravnaqi bugungi kunda yosh avlodlarga bergan ta'lim sifati va tarbiya mohiyati bilan chambarchas bog'liqligi alohida dolzarblik kasb etadi. Mamlakatimizda bu borada amalga oshirilayotgan islohotlar buyuk ma'naviy fazilatlarga ega, insoniy fazilatlarni o'zida mo'jassamlashtirgan, yetuk kadr sifatida faoliyat yuritishga zamin hozirlaydi.

Kreativlik ta'lim jarayonini tashkillashtirishni o'zida mujassamlashtirib, kreativ ta'lim jarayonini qurish, ta'lim texnologiyalaridan ijodiy salohiyatni rivojlantirish, turliushlublar, bilim va ko'nikmalar muvozanatini rivojlantirishni o'z ichiga oladi. Kreativlikning mohiyati - intellekt insonning aqliy salohiyati bo'lsa, kreativlik ana shu aqliy salohiyatni maqsadga yo'naltirilgan tarzda erkin ishlata olish qobiliyati hisoblanadi. Shaxsda kreativlik sifatlarini rivojlantirish jarayonining

umumiy mohiyatini to'laqonli anglash uchun dastlab "kreativlik" tushunchasining ma'nosini tushunib olish talabetiladi. "Kreativlik" tushunchasini quyidagicha sharhlash mumkin: Kreativlik (lot., ing. "create" – yaratish, "creative" – yaratuvchi, ijodkor) – individning yangi g'oyalarni ishlabchiqarishga tayyorligini tavsiflovchi va mustaqil omil sifatida iqtidorlilikning tarkibigakiruvchi ijodiy qobiliyati.

Odatda pedagoglarning kreativlik qobiliyatiga ega bo'lishlari pedagogik muammoni hal qilishga intilish, ilmiy tadqiqot ishlari yoki ilmiy loyihalarni amalga oshirish va o'zoro ijodiy hamkorlikka erishishlari orqali ta'minlanadi, shakllantiriladi va asta-sekin takomillashtirilib, rivojlantirib boradi. Pedagog ijodiy faoliyatni tashkil etishda muammoli masalalarni yechish, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, shuningdek, pedagogik xarakterdagi ijod mahsulotlarini yaratishga e'tibor qaratishi lozim. Muammoli masala va vaziyatlarni hal qilar ekan, pedagogning masala yechimini topishga ijodiy yondashishi unda hissiy irodaviy sifatlarning rivojlanishiga yordam beradi. Pedagog o'z oldiga muammoli masalalarni qo'yish orqali mavjud bilimlari va hayotiy tajribalariga zid bo'lgan dalillar bilan to'qnash keladi. Buning natijasida o'z ustida ishlash, mustaqil o'qib o'rganishga nisbatan ehtiyoj sezadi. Zamonaviy ta'lim barcha turdagi ta'lim muassasalarida faoliyat yuritayotgan tarbiyachi, pedagoglarning ijodkor bo'lishlarini taqozo etmoqda. Pedagog ijodiy faoliyatni tashkil etishda muammoli masalalarni yechish, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, shuningdek, pedagogic xarakterdagi ijod mahsulotlarini yaratishga alohida e'tibor qaratish zarur.

MUHOKAMA

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat olib boruvchi mutaxassislarda kreativ kompetentligini rivojlantirish metodikasini integrativ yondashuv asosida takomillashtirish bo'lajak mutaxassislarning har qanday jarayonda o'zining ijodiy va kreativ qobiliyatlarini namoyon qilishida foydali va kerakli ekanligini ko'rsatadi. O'sib kelayotgan yosh avlodni yangi zamon talablariga to'laqonli javob bera oladigan, har qanaqa vaziyatga kreativ yondasha oladigan, dunyoni yangicha qarashlar bilan anglaydigan kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish, ularda kreativ fikrlash va tafakkurni shakllantirish eng avvalo maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat olib boruvchi pedagog, mutaxassislardan kasbiy faoliyatlarida kreativ kompetentlikni talab etmoqda. Barkamol shaxsni voyaga yetkazishda roli beqiyos sanaladigan maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilari hamda mutaxassislarni kreativ kompetentligini rivojlantirish eng avvalo oliy ta'lim muassasasi pedagoglarining zimmasidadir.

Pedagoglar kreativlik potentsialiga ega bolishi uchun esa kasbiy faoliyatida quyidagilarga e'tiborini qaratishi zarur:

-kasbiy faoliyatiga ijodiy yondashish;-yangi g'oyalarni yaratishda faollik ko'rsatish;-ilg'or pedagogik yutuq va tajribalarni mustaqil o'rganish;-hamkasblar bilan pedagogik yutuqlar xususida fikr almashish.Har bir shaxsning o'zini - o'zi rivojlantirishi va o'zini - o'zi namoyon eta olishi bevosita uning kreativlik qobiliyatiga egaligi bilan bog'liq.Maktabgacha ta'lim tizimida ta'lim sifati – tarbiyachi va xodimlarning kasbiy rivojlanishi tavsifi bo'lib, zamonaviy bosqichida iqtisodiy taraqqiyot talablariga mos kasbiy faoliyatni muvaffaqiyatli yurituvchi mutaxassisning kreativ qobiliyati va ish faoliyati bilan belgilanishi e'tirof etiladi.

Biz kreativlikning tizimlilik tuzilishidan kelibchiqib, unga shaxsning o'ta intellektual-evristik jihati sifatida emas,balki shaxsni qadrllovchi, tabaqalashtirilgan ta'lim sifatidaqaraymiz. Kreativlik - shaxsni rivojlantiruvchi kategoriya sifatida inson ma'naviyatining ajralmas qismi bo'lib, shaxsni o'z-o'zimrivojlantirish omili, shaxsiy jonbozlikning asosi, shaxs ega bolgan bilimlarning ko'p qirrali ekanligida emas, balki yangi g'oyalargaintilishda va o'rnatilgan stereotiplarni yangilik yaratish jarayoniniisloh qilish va o'zgartirishda, hayotiy muammolami yechishjarayonida kutilmagan va noodatiy qarorlar chiqarishda namoyon bo'ladi. Kreativlik jarayonini tashkil etish va boshqarishningmurakkabligi shundaki, bunda ijodiy individuallikning nafaqatongli, balki ong osti tushunchalari paydo bo'ladi.

Pedagog-tarbiyachi o'z-o'zidan ijodkor bo'lib qolmaydi. Uning ijodkorlik qobiliyati ma'lum vaqt ichida izchil o'qib-o'rganish, o'z ustida ishlash orqali shakllantiriladi va u asta-sekin takomillashib, rivojlanib boradi. Har qanday mutaxassisda bo'lgani kabi bo'lajak pedagoglarning kreativlik qobiliyatiga ega bo'lishlari uchun talabalik yillarida poydevor qo'yiladi va kasbiy faoliyatni tashkil etishda izchil rivojlantirib boriladi. Bunda pedagogning o'zini o'zi ijodiy faoliyatga yo'naltirishi va bu faoliyatni samarali tashkil eta olishi muhim ahamiyatga ega.

Pedagog ijodiy faoliyatni tashkil etishda muammoli xarakterdagi ijod mahsulotlarini yaratishga alohida e'tibor qaratishi zarur. O'zini o'zi ijodiy faollashtirish – shaxsning ijodiy faoliyatda o,,z imkoniyatlarini to,,laqonli namoyon qilishi va rivojlantirishining ijodkor va kreativ bo'lishi yoki bo'lmasligi emas, balki mashg'ulotlarni ijodkorlik, kreativlik ruhida tashkil etishi, yangi g'oyalarni ta'lim jarayonida sinab ko'rishga intilishi zarur.

O'zini o'zi ijodiy faollashtirish – shaxsning ijodiy faoliyatda o'z imkoniyatlarini

to'laqonli namoyon qilishi va rivojlantirishining ijodkor va kreativ

bo'lishi yoki bo'lmasligi emas, balki mashg'ulotlarni ijodkorlik, kreativlik ruhida tashkil etishi, yangi g'oyalarni ta'lim jarayonida sinab ko'rishga intilishi zarur. Mashg'ulotlarda "kreativlik yo'l haritasiga ko'ra quyidagi 4 ta yo'nalish bo'yicha harakatlanadi va ulardagi harakatlar pedagoglarning kreativligini ifodalovchi belgilar (Patti Drapeau) sanaladi:

- 1) ijodiy fikrlash ko'nikmalarini namoyon etish;
- 2) mashg'ulotlarni qiziqish bilan o'zlashtirishga rag'batlantiruvchi strategiyalardan foydalana olish;
- 3) innovatsion yondashuv va pedagogik masalalarning echimini topishga kreativ yondashish;
- 4) kutiladigan natija

Shaxsning kreativligi uning tafakkurida, muloqotida, his-tuyg'ularida muayyan faoliyat turlarida namoyon bo'ladi. Amerikalik psixolog P. Torrens fikricha kreativlik muammo yoki ilmiy farazni ilgari surish; farazni tekshirish va o'zgartirish; qaror natijalarini o'zgartirish asosida muammoni aniqlash; muammo yechimini topishda bilim va amaliy harakatlarning o'zoro qarama-qarshiligiganisbatan ta'sirchanlikni ifodalaydi. Pedagogning kreativlik sifatlariga ega bo'lishi uning shaxsiy qobiliyatlari, tabiiy va ijtimoiy quvvatini, kasbiy faoliyatini sifatli, samarali tashkil etishga yo'naltiradi. Kreativlik sifatlariga ega pedagog kasbiy faoliyatni tashkil etishda ijodiy yondashish yangi, ilg'or, bolalarning o'quv faoliyatini, shaxsiy sifatlarini rivojlantirishga xizmat qiladigan g'oyalarni yaratishda faollik ko'rsatish, ilg'or pedagogik yutuq va tajribalarni mustaqil o'rganish, shuningdek, hamkasblar bilan pedagogik yutuqlar to'g'risida doimiy, izchil fikr almashish tajribasiga ega bo'lishga e'tibor qaratadilar.

"Kreativlik yuqumli xususiyatga egadir; kreativ bo'lish uchun kishi ko'proq kreativ insonlar bilan muloqot qilishi va hamisha izlanishda bo'lishi lozim. Har qanday ko'nikmani shakllantirish mumkin bo'lganiday, kreativ fikrlash qobiliyati yoki ko'nikmasini ham rivojlantirish mumkin. Bu bo'lajak pedagoglarga ham taalluqli bo'lib, kreativlik ustida ishlash bo'lajak pedagoglarga noodatiy tarzda fikrlashga yordam beradi. Biroq, bo'lajak pedagoglarni ruhlantirish va kreativ bo'lishga undash o'qituvchining qay darajada malakali ekanligiga bo'liq. Kreativlik bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar va kreativlik ko'nikmasini shakllantirishda qo'llanma sifatida xizmat qiladi.

Bo'lajak pedagoglarda kreativlikni shakllantirish mexanizmi

Bo'lajak pedagoglarni...	<ul style="list-style-type: none">- qiziqarli;- murakkab vazifalar;- aniq maqsad va vaqt bilan ta'minlash
Bo'lajak pedagoglarga...	<ul style="list-style-type: none">- kreativlik muvozanatsizlik xissini yuzaga keltirishini anglatish;-bezovtalik va qo'rquv hissidan xalos bo'lishga yordam berish;- kreativ fikirlash ko'nikmalarini boshqa ko'nikmalar bilan rivojlantirishga yordam berish;- "qutqarib" qolish emas, balki yo'l yo'riq ko'rsatish
Bo'lajak pedagoglarni...	<ul style="list-style-type: none">- suhbatlar orqali rag'batlantirish;- konstruktiv sharhlar bilan ta'minlash;- yangi ko'rsatmalar bilan tanishtirib boorish
Bo'lajak pedagoglar...	<ul style="list-style-type: none">- o'zlarida kreativlikning boshqa turlarini ham rivojlantira olishlari;-guruhda ishlay olishlari;- hissiy jihatdan erkin va ijobiy fikirlarga ega bo'lishlari uchun poydevor bo'ladigan muhitni yaratish

Pedagogik jarayonda ijodkorlikni rivojlantirish uchun shaxs salohiyatini oshirishga, ijodiy faolligini oshirishga yordam beradigan o'qitish metodlari va texnologiyalaridan foydalanish zarur. Ushbu texnologiyalar shaxsning o'zini o'zi qadrlashni shakllantirishga, o'z imkoniyatlariga bo'lgan ishonchni oshirishga va voqelik bilan adekvat aloqada bo'lishga to'sqinlik qiladigan psixologik qiyinchiliklarni rivojlanishiga yordam beradi.

XULOSA

Shuni tavsiya etamanki, pedagog-tarbiyachilar doimiy izlanishda bo'lishi kerak. Chet elning rivojlangan davlatlari ta'lim tajribasini kuzatish, o'rganishi ular bilan bevosita muloqotda bo'lishi, tajriba almashishi, bir xillikdan qochish, yangi ta'lim texnologiyalaridan mashg'ulotlar jarayonida foydalanishi ular pedagogik jarayonning samarali tashkil etilishiga xizmat qiladi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, kreativlikni ijodga intilish, hayotga ijodiy yondashish, o'ziga doimiy tanqidiy nazarsolish va tahlil etish deyish mumkin. Hozirgi zamon psixologiya va pedagogika lug'atlarigaasoslanib, tarbiyachining kreativligi deb, uning fikrlaridagi, sezgilaridagi, muloqotdagi, alohida faoliyat turidagi, ijodiy yondashish, bilish darajasi deb ta'riflash mumkin. Tarbiyachining kreativligi, bu uning qat'iy, chegaralangan yoki sust chegaralangan sharoitlarda har xil original g'oyalarni izlab topish layoqatidir. Har bir tarbiyachi MTTda

pedagogik jarayon tashilotchisi hisoblanadi va uni yaxshi va qiziqarli tashkil etish ham tarbiyachiga bog'liq jarayondir. Pedagog tarbiyachilar mashg'ulotlarga yangicha usul bilan yondashishi, kreativ g'oyalar yaratishi, yangilikka intilishi va bu bilan tarbiyalanuvchilarni mashg'ulotlarga qiziqтира olishi, ulaning ongini yangi bilimlar bilan boyitishi, o'qishga, ta'lim olishga bo'lgan qiziqishini yanada oshirishi, ularning eng katta yutug'i hisoblanadi.

REFERENCES

1. SH.M.Mirziyoyev “Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz”- Toshkent,” O'zbekiston”, 2017-yil, 488 bet, 2-bet.
2. SH.M.Mirziyoyev “Milliy taraqqiyot yo'limizni qatiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz” – Toshkent, “O'zbekiston”, 2017-yil, 592 bet 10-bet.
3. SH.M.Mirziyoyev “Maktabgacha ta'lim tizmi boshqaruvini tubdan takomillashtirish chora tadbirlari” to'g'risidagi PF-5198 son farmoni 30.09.2017yil, 7-8-bet.
4. B.R.Djurayeva, H.M.Tojiboyeva, G.M.Nazirova “Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishning zamonaviy tendensiyalari” – Toshkent, O'zPFTTI nashriyoti, 2015-yil, 198-bet.
5. Muslimov N.A. “Bo'lajak kasb ta'lim o'qituvchilarini kasbiy shakllantirish” /Monografiya.–Toshkent.:Fan,2004.yil, 360 bet,12-bet.
6. Muslimov N.A. “Kasb ta'limi o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini shakllantirish texnologiyasi” /Monografiya. –T.: ”Fan va texnologiya” nashriyoti,2013yil, 520 bet, 7-bet.
7. Sayidahmedov N.”Pedagogik mahorat va pedagogik texnologiya”. – Toshkent: “Fan va texnologiya”- 2003yil, 340bet, 14-bet.
8. R.A.Mavlonova, N.H.Rahmonqulova, K.O.Matnazarova, M.K.Shirinov, S.Hafizov “Umumiy pedagogika” – Toshkent, “Fan va texnologiya” nashriyoti, 2018-yil, 530 bet, 210-bet.

